

Aktører I: Interesseorganisationer

Erik Gahner Larsen

Offentlig politik

1. Introduktion til studiet af offentlig politik
2. Partipolitik I: Ideologi
3. Partipolitik II: Konkurrence
4. Partipolitik III: Dagsordener
5. Stabilitet og forandring I: Historisk institutionalisme
6. Stabilitet og forandring II: Reformvinduer
7. Stabilitet og forandring III: Diffusion, konvergens og idéer
8. **Aktører I: Interesseorganisationer**
9. Aktører II: Eliter
10. Aktører III: Modtagere af den offentlige politik

Introducerende spørgsmål

- ▶ Spiller interesseorganisationer en rolle i offentlig politik?
 - ▶ Hvilke interesseorganisationer er de mest magtfulde?
 - ▶ Hvilke politikområder påvirkes mest af interesseorganisationer?
 - ▶ Hvilke lande er mest interessante at studere?
 - ▶ Spiller interesseorganisationer en større rolle i Danmark end i USA?
 - ▶ Hvordan måler man interesseorganisationers indflydelse på offentlig politik?

Dagsorden

- ▶ Grundlæggende antagelser om interesseorganisationer
- ▶ Institutionel kontekst: Pluralisme og korporatisme
- ▶ Politiske strategier for adgang og indflydelse
- ▶ Gæsteforelæsning: Michael Baggesen Klitgaard

Pensum

- ▶ Kapitel 4 i grundbogen
- ▶ Rommetvedt et al. (2012): Coping With Corporatism in Decline and the Revival of Parliament: Interest Group Lobbyism in Denmark and Norway, 1980–2005 (29 sider)
- ▶ Kluver (2009): Measuring Interest Group Influence Using Quantitative Text Analysis (15 sider)

Hvad er interesseorganisationer?

- ▶ Definition af interessegruppe, grundbogen: “medlems- og pressionsgrupper, hvis formål er direkte eller indirekte at appellere til de politiske myndigheder med henblik på at påvirke den offentlige politik”
- ▶ Gruppe af aktører, der søger at påvirke den offentlige politik
 - ▶ Påvirke dagsordenen, partiernes adfærd m.v.
- ▶ Søger *ikke* stemmer ved valg eller formel regeringsmagt (modsat de politiske partier)
 - ▶ Men søger gerne at påvirke, hvad partierne gør
- ▶ I dag: interesseorganisationer
 - ▶ Næste gang: økonomiske eliter, policy netværk
 - ▶ Relateret til, men ikke nødvendigvis interesseorganisationer

Institutionel kontekst: Korporatisme og pluralisme

- ▶ Interesseorganisationer er en del af et politisk system (institutionel kontekst)
 - ▶ Mere eller mindre formaliseret
 - ▶ Korporatisme
 - ▶ Pluralisme
- ▶ Korporatisme, Schmitter (1974): “a system of interest representation in which the constituent units are organized into a limited number of singular, compulsory, non-competitive, hierarchically ordered and functionally differentiated categories, recognized or licensed (if not created) by the state and granted a deliberate representational monopoly within their respective categories in exchange for observing certain controls on their selection of leaders and articulation of demands and support.”

Korporatisme

- ▶ Politisk bestemt institutionaliseret integration af organiserede interesser i den politiske beslutningsproces
- ▶ Staten organiserer og indretter interesseorganisationers rolle
- ▶ Bestemte interesseorganisationer er vigtigere og mere magtfulde
- ▶ Monopol på interesserepræsentation
 - ▶ Med bestemte forventninger til de involverede interesseorganisationer
 - ▶ Ansvarsbevidsthed

Pluralisme

- ▶ Åben adgang til den politiske beslutningsproces af organiserede interesser
- ▶ Staten er en neutral arena
- ▶ Interesseorganisationer konkurrerer om politikernes opmærksomhed og indflydelse
- ▶ Ingen interesseorganisation privilegeres
- ▶ I udgangspunktet dominerer ingen interesseorganisationer den politiske beslutningsproces
 - ▶ Uden bestemte forventninger til interesseorganisationerne

Korporatisme og pluralisme

Korporatisme	Pluralisme
Faste samarbejds mønstre	Konkurrencepræget system
Hierarkisk	Marked
Funktionelt afgrænset	Primært "politisk" inddragelse
Fast inddragelse	Ad hoc inddragelse
Nordiske lande	UK, USA, EU

Hvorfor inddrager politikerne interesseorganisationer?

- ▶ Politikerne har ofte selv en interesse i, at interesseorganisationerne inddrages
- ▶ Legitimitet
 - ▶ Ansvar
 - ▶ Anticiperet modstand
- ▶ Ressourcer
 - ▶ Penge
 - ▶ Økonomiske bidrag til partierne
 - ▶ Viden
 - ▶ Information
- ▶ Men: Primært interesseorganisationerne, der anvender bestemte strategier med henblik på at påvirke den offentlige politik

Direkte og indirekte strategier

- ▶ Interesseorganisationer bruger forskellige strategier til at opnå indflydelse
 - ▶ Ikke nødvendigvis et *trade-off* (tværtimod)
- ▶ Binderkrantz (2005): Interest Group Strategies: Navigating Between Privileged Access and Strategies of Pressure
- ▶ Direkte strategier
 - ▶ Administrative strategier
 - ▶ Parlamentariske strategier
- ▶ Indirekte
 - ▶ Mediestrategier
 - ▶ Mobiliseringsstrategier

Direkte strategier: Administrative strategier

- ▶ Kontakt til relevant minister
- ▶ Kontakt til embedsmænd
- ▶ Aktivt brug af offentlige udvalg
- ▶ Svar på forespørgsler m.v.

Direkte strategier: Parlamentariske strategier

- ▶ Kontakt til parlamentariske udvalg
- ▶ Kontakt til partiernes ordførere
- ▶ Kontakt til andre medlemmer af parlamentet
- ▶ Kontakt til partiorganisationer

Indirekte strategier: Mediestrategier

- ▶ Kontakt til journalister
- ▶ Kommentarer m.v. til medierne
- ▶ Pressemeddelelser og afholdelse af pressekonferencer
- ▶ Publicering af analyser og rapporter

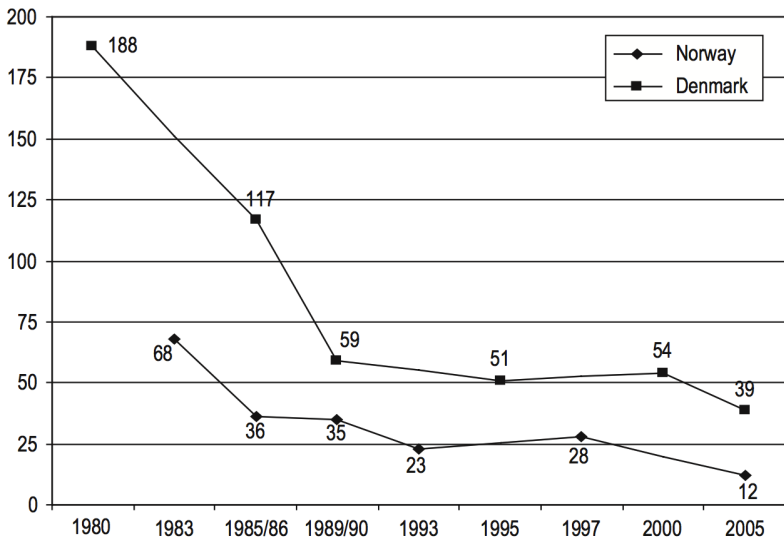
Indirekte strategier: Mobiliseringsstrategier

- ▶ Offentlige møder og konferencer
- ▶ Kampagner med fokus på at kontakte politikere (eksempelvis breve)
- ▶ Strejker, demonstrationer m.v.
- ▶ Underskriftsindsamlinger

Hvordan måles interessegruppeindflydelse?

- ▶ Deltagelse i den politiske proces/de politiske arenaer
 - ▶ Adgang til den politiske proces/de politiske arenaer
- ▶ Sammenligning af interesseorganisationers præferencer med offentlig politik
 - ▶ Klüver (2009): Measuring Interest Group Influence Using Quantitative Text Analysis
- ▶ Udfordring: den *kausale effekt* af interesseorganisationer på offentlig politik

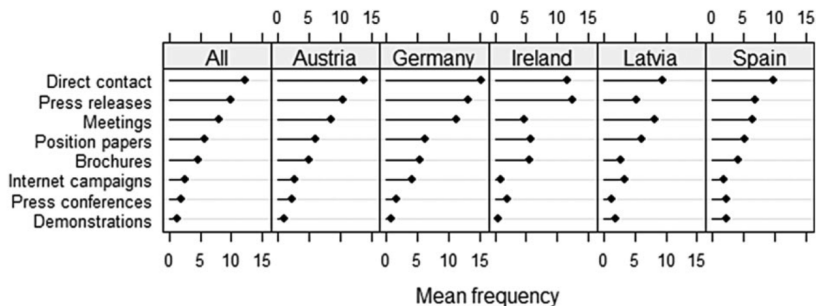
Formel interesseorganisationsdeltagelse over tid

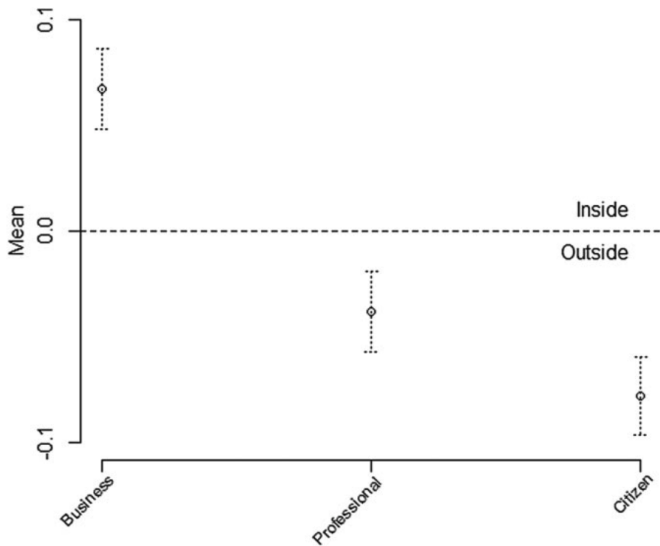
Figur 1: Interesseorganisationsdeltagelse i Danmark og Norge (Rommetvedt et al. 2012)

Hvilke strategier bruger interesseorganisationer?

- ▶ Dür og Mateo (2013): Gaining access or going public? Interest group strategies in five European countries
- ▶ Forventning: Forskellige typer af organisationer anvender forskellige strategier
 - ▶ Brancheforeninger vil i højere grad anvende en *insider* strategi
- ▶ Metode og data
 - ▶ Komparativt design
 - ▶ Østrig, Tyskland, Irland, Letland, Spanien
 - ▶ Spørgeskemaer til interesseorganisationer

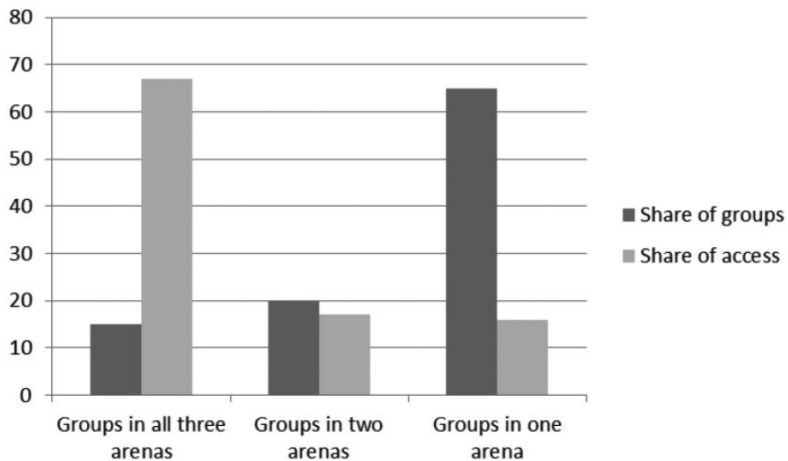
Figur 2: Interesseorganisationers brug af forskellige strategier (Dür og Mateo 2013)

Figur 3: Interesseorganisationers brug af forskellige strategier (Dür og Mateo 2013)

Har alle interesseorganisationer lige adgang?

- ▶ Binderkrantz et al. (2015): Interest Group Access to the Bureaucracy, Parliament, and the Media
- ▶ Forskellige arenaer interesseorganisationer kan have adgang til (tæt knyttet til strategier)
 - ▶ Medierne
 - ▶ Parlamentet
 - ▶ Bureaukratiet
- ▶ Forskningsdesign: Undersøgelse af, hvor meget bestemte interesseorganisationer er til stede i de forskellige arenaer

Figur 4: Interesseorganisationers (u)lige adgang

MAGT, PARTISTØTTE OG LOBBYISME I DANSK POLITIK

SKJULTE PENGE

CARL EMIL ARNFRED & CHRIS KJÆR JESSEN

Figur 5

Konklusion

- ▶ Interesseorganisationer forsøger at påvirke den offentlige politik
 - ▶ Talrige eksempler på, at det er lykkedes (læs kapitel 4 i grundbogen)
- ▶ Den institutionelle kontekst for interesseorganisationers arbejde er afgørende
- ▶ Interesseorganisationer anvender forskellige strategier til at opnå indflydelse på den offentlige politik
- ▶ Metodiske udfordringer forbundet med at undersøge interesseorganisationers indflydelse på offentlig politik

Næste gang

- ▶ Aktører II: Eliter
- ▶ Pensum
 - ▶ Gilens og Page (2014): Testing Theories of American Politics: Elites, Interest Groups, and Average Citizens (18 sider)
 - ▶ Bertelli og Wenger (2009): Demanding Information: Think Tanks and the US Congress (18 sider)
 - ▶ Kalla and Broockman (2016): Campaign Contributions Facilitate Access to Congressional Officials: A Randomized Field Experiment (14 sider)

Gæsteforelæsning

Michael Baggesen Klitgaard